

Avskrift
Tegengren 1929

Berättelse över av undertecknad, med understöd av Finska Fornminnesföreningen, den 28 juli- den 11 augusti 1929 i Lill- och Storkyro utförda arkeologiska fältforskningsarbeten.

Grävningar i Vörå.

Ordföranden för Koskeby ungdomsförening, handelsbiträdet Viktor Knuts, meddelade mig, att föreningen, för den händelse jag i Vörå önskade utföra undersökning av ett par gravrösen, ville till mitt förfogande ställa gratis arbetskraft. Tacksam för detta om intresse för bygdens förhistoria vittnande erbjudande, beslöt jag att antaga detsamma och till föremål för den blivande undersökningen välja två rösen på den s.k. Viskusbacken, Mäkipää by. Namnet hänför sig till en stor skogbevuxen ängsholme c:a 2 km från Lågpeltkangas i nordlig riktning och 300 ur NNE från Flackkullen. På Viskusbacken har jag under två besök denna sommar förtecknat 10 st. rösen, såsom vidfogade kartskiss utvisar. Den norra delen av holmen har jag ännu ej hunnit genomleta; det är möjligt att rösen också här kunna finnas.

Röse n:o 3. Mäkipää by, Viskusbacken, Karl Gräggs hemman.

Låg stensättning av oval form 6,5 x 5 m, sammansatt av ganska små stenar och med tvenne större jordfasta stenar i sin nordvästra ända.

Stenarna i rösets södra del lågo i 2 - 3 lager, kulturjord till c:a 10 cm:s djup, obetydligt blandad med sot och små kolbitar. 1,5 m inåt röset anträffades en sotgrop av 25 cm:s djup, men av ringa omfång; strax norr om denna hittades 4 st. små brända benskärvor jämte en mängd lerkärslbitar och flere st. slaggklumpar.

Några brända benbitar, kolstycken och ett par slaggklumpar anträffades även på södra sidan om den mindre jordfasta stenen, från vilken några större flata skivor, tydligen genom inverkan av eld, lösgjorts.

I norra delen av röset lågo stenarna också i 2 - 3 lager; det understa bestod av något större stenar. Utom i rösets södra del och invid den mindre jordfasta stenen kunde något kulturlager icke urskiljas, utan stenarna lågo inbäddade i backgruset.

F y n d.

Obetydligt brända ben, lerkärlsstycken och slaggklumpar.
Bilagor: karta, fotografi.

Röse n:o 4. Gränsade i väster nästan till föregående och var något högre än detta, 7 x 7 m, sammansatt av huvudstora och något större stenar, av vilka ett par, tre voro av två mansbördors storlek.

Vid rösets södra kant anträffades omedelbart under marktäcket kol- och sotblandad jord till ett djup av 20 cm samt på ett ställe något brända ben. Stenarna lågo i 2 - 3 lager. I sydöstra hörnet fanns på ett ganska stort område mycket starkt kol- och sotblandad jord, rik på brända ben och skörbrända stenar. Stenarna voro här lagda i 4 - 5 lager. Kulturjord till c:a 40 cm:s djup.

Fynden n:ris 1, 2 och 9 lågo omedelbart under marktäcket; skramasaxen (fynd n:o 11) på 20 cm:s djup med spetsen rikad mot väster. De föremål åter, som hade tillhört den på gravplatsen brända kvinnan, lågo däremot alla mellan och under bottenstenarna på ett djup av 30 - 40 cm.

I centrum och i norra delen av röset voro stenarna lagda i 2 - 3 lager. På ett ställe i nordöstra hörnet fanns dock en något högrestensättning (5 - 6 lager) och under denna ganska ymnigt med brända ben, men intet sot. Det var här som det stora slaggstycket hittades. För övrigt kunde i mitten och norra delen av röset inga märken av sot eller kol skönjas. De brända benen voro inbäddade i backgruset.

F y n d.

- 1) Stor, böjd kniv
- 2) Nedre delen av en tveeggad svärds klinga och tången till denna(?)
- 3) Fragment av en kniv(?)
- 4) Tången till en tveeggad svärds klinga.
- 5) Ornerad bronsbit (av ett armband?)
- 6) Ringar av en bronskedja.
- 7) Del av en armring (?) av brons.
- 8) Rembeslag av järn & del av en järnholk.
- 9) Sköldbuckla.
- 10) Del av en järnholk.
- 11) Skramasax.
- 12) Del av en järnholk.
- 13) En större bronsring; flere små d:o av en kedja.
- 14) 6 delar av en hals- eller armring av brons.
- 15) Bettet till en kniv.

Brända ben, slagglumpar & järnbitar, 1 st lerklining, hopsmultna delar av bronsföremål.

Bilagor: karta, fotografi.

Stenåldersfynd.

Folkskollärare O. E. Lång, Petalaks, har tillsänt mig en stenhacka, funnen i juli detta år i Petalaks, Bofjärd, vid grundgrävningsarbeten för en folkskolebyggnad på en skogsbacke $1\frac{1}{2}$ km från havsstranden. Hackan, vid fyndtillfället splittrad av spade eller järnspett i två delar, är genom ett tidigare brott berövad sin spets. Den åtföljer sändningen av övriga föremål till Nationalmuseet i och för granskning och eventuell avbildning. Tillsvidare är nämligen ännu ej bestämt, om den kommer att som gåva överlämnas till nämnda museum eller införlivas med samlingarna i Petalaks bygdemuseum. *(Naturbildning, S.H.-n)*

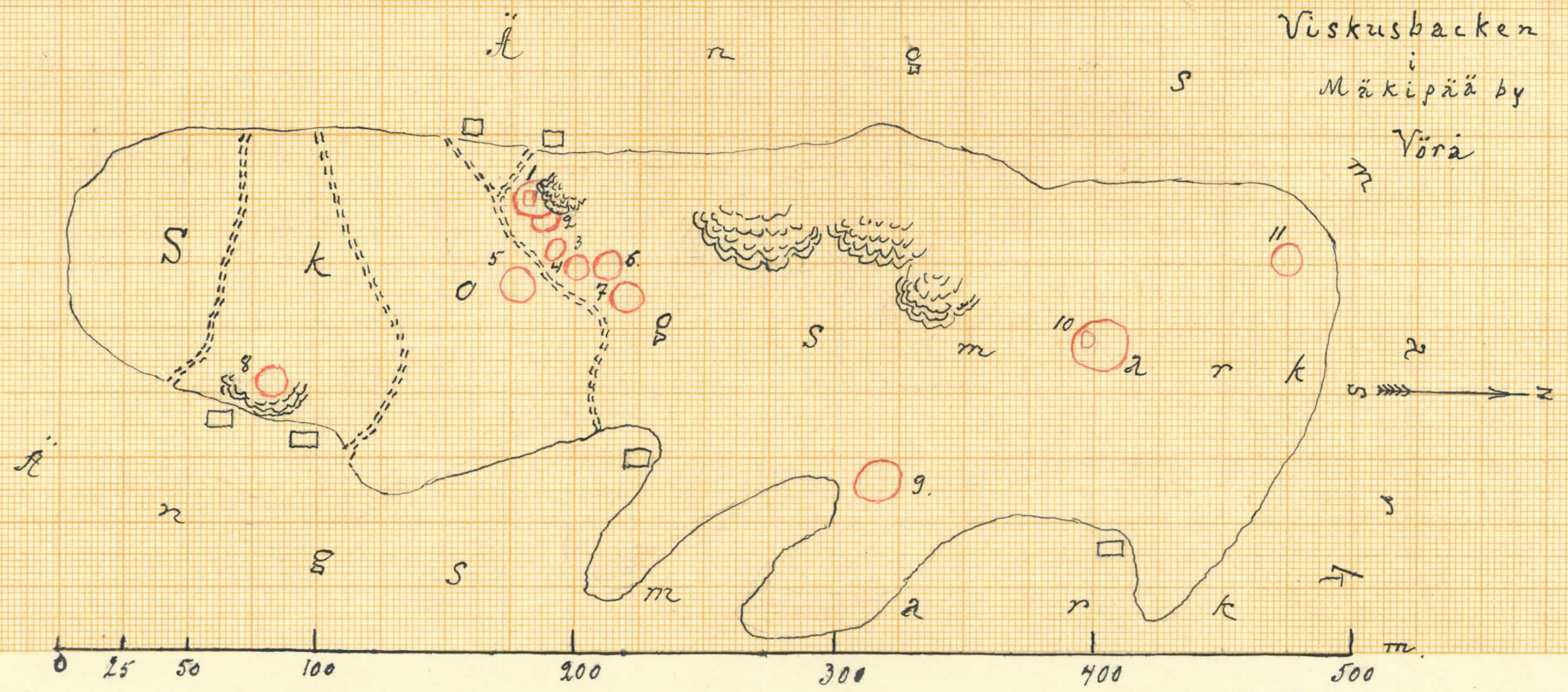
Vörå i aug. 1929.

Jacob Tegengren.

Viskusbacken
i
Mäkipää by

Vöra

J. Tegengren 1929.

9065:1-29.

Denna skiss är gjord med ledning av blott ungefärliga mått.

Vörå, Mäkipää

Viskusbacken

Ä n g

S k o g

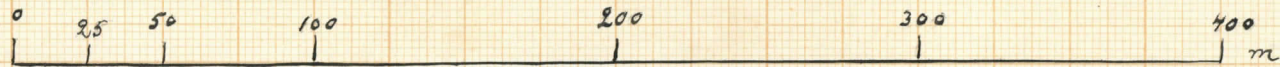
Ä n g

S k o g

- No 1: 15 m:s diam., högt, centralsten, stora stenar
- " 2: 8 x 7 m, något sönderplöckat
- " 3: 5 x 6,5 m
- " 4: 7 m
- " 5: 14 m., stora stenar.
- " 6: 8 m.
- " 7: 12 m.
- " 8: 13 m, urplöckat
- " 9: 15 m, 8?
- " 10: 19 m, ögansten, ostadad, stora stenar

Skala

J. Fegengren 1929.

Vöra

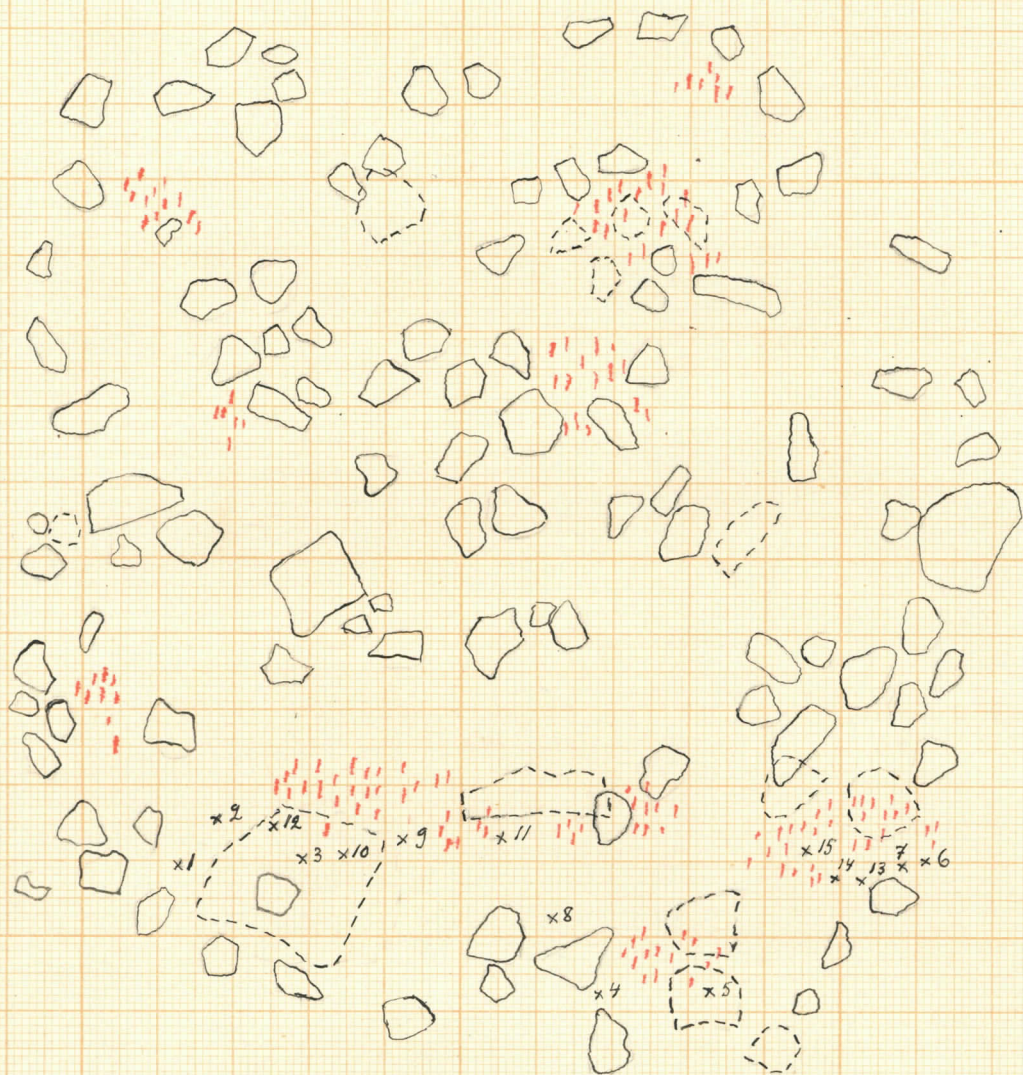
Röse no 4

Mäkipää by, Uiskusbacken

Karl Gräggs him

1929

H M 9065: 5 - 29.

Skala 0 0,25 0,5 1 2 3 4 5 6 7 m

J. Tegengren

Vöra

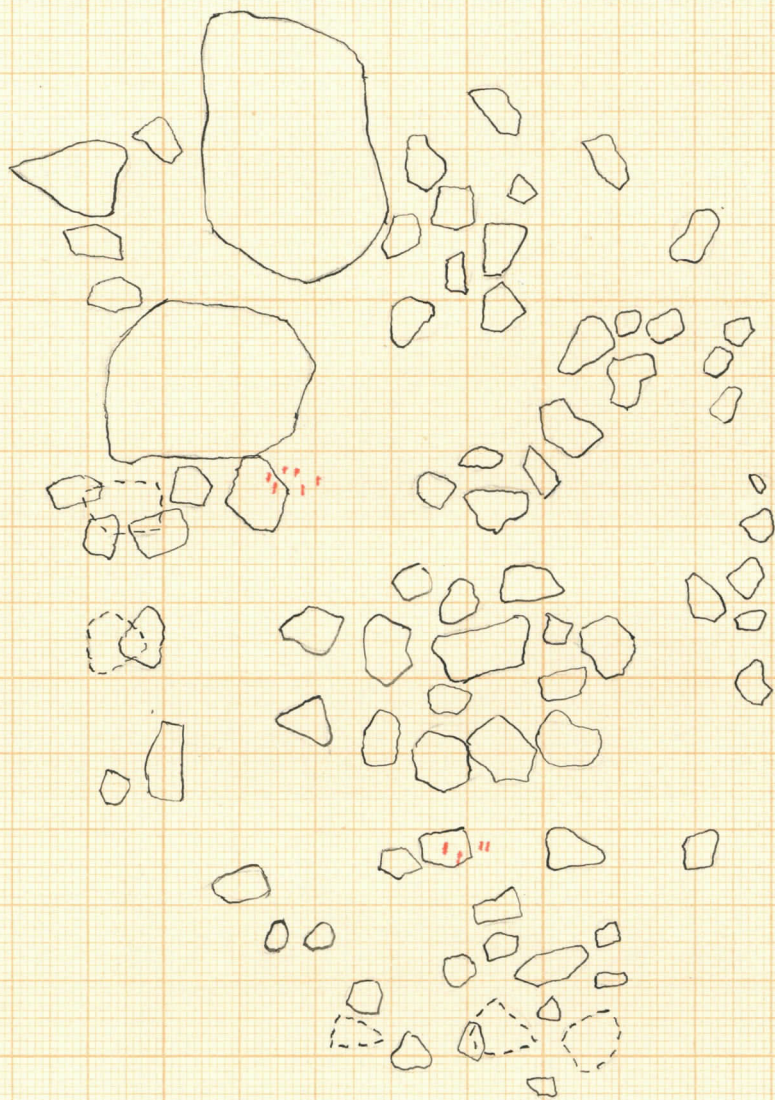
Mäkipää by, Viskusbacken

Karl Gräggis h:m

1929

H.M 9065:1-4.

Röse no 3

Skala 0 0,25 0,5 1 2 3 4 5 m

J. Tegenren

Vörå, Mäkipääby.
1929.

Röse n:o 3 på Viskusbacken (H. M. 9065: 1-4).
pl. 7413.

Röse n:o 4 på Viskusbacken (H. M. 9065: 5-29).
pl. 7414.